

Άνοδος 206 θέσεων μέσα σε ένα έτος για το ΕΚΠΑ σύμφωνα με τα αποτελέσματα της κατάταξη της QS (Quacquarelli Symonds) για το 2023 -2024

<https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2024>

Η επετειακή ανακοίνωση της Παγκόσμιας Κατάταξης Πανεπιστημίων της **QS (Quacquarelli Symonds)**, η οποία κλείνει 20 χρόνια αδιάλειπτης παρουσίας στα Rankings, επιφύλασσε μία σημαντική διάκριση για το **Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών**: Το Πανεπιστήμιο μας «**ανέβηκε**» μέσα σε ένα έτος **206 θέσεις**, και βρίσκεται πλέον στην **444^η θέση παγκοσμίως** για την περίοδο **2023-2024**, έναντι των θέσεων 601-650 στις οποίες βρισκόταν την περίοδο 2022-2023. Η εντυπωσιακή αυτή άνοδος οδήγη στην καλύτερη θέση που είχε ποτέ το ΕΚΠΑ στην κατάταξη αυτή.

Η συγκεκριμένη διεθνής κατάταξη που δημοσιεύθηκε όπως ήδη αναφέραμε για **20^η συνεχόμενη χρονιά**, αποτελεί μία από τις πλέον έγκυρες και σημαντικές κατατάξεις. Βασίστηκε σε πάνω από **141,6 εκατομμύρια ετεροαναφορές** που εντοπίστηκαν σε περισσότερες από **17,5 εκατομμύρια δημοσιεύσεις**, καθώς και σε **240.000** απαντήσεις σε ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις **ακαδημαϊκών και εργοδοτών**. Με βάση τα συγκεκριμένα

δεδομένα **αξιολογήθηκαν** περισσότερα από **6000 Πανεπιστήμια** από ένα αρχικό πίνακα πολλών χιλιάδων πανεπιστημίων. Από αυτά **εντοπίστηκαν 2963 πανεπιστήμια** που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στα top 1500 και τελικά καταρτίστηκε ο πίνακας κατάταξης **με τα καλύτερα 1497 από αυτά**. Η **QS για το 2023-2024** συμπεριέλαβε στη γενική της κατάταξη Πανεπιστήμια από 104 χώρες, με 85 νέες συμμετοχές, και 8 ελληνικά Πανεπιστήμια.

Στη φετινή παγκόσμια κατάταξη στις δύο πρώτες θέσεις βρίσκονται το **Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης (MIT)**, και το **Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ**, ενώ στην τρίτη θέση ανέβηκε το **Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης**, με το **Πανεπιστήμιο του Στάνφορντ** να υποχωρεί σε σχέση με πέρυσι στην 5^η θέση. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ειδικά το **Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης (MIT)** δημιουργεί ένα σημαντικό ρεκόρ, όντας για 11^η συνεχόμενη χρονιά στην 1^η θέση της κατάταξης. Στην 4^η θέση ανεβαίνει το **Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ**, ενώ στην 6^η θέση βρίσκεται **Imperial College** του Λονδίνου. Στην 7^η θέση θα βρεθεί άλλο ένα ευρωπαϊκό πανεπιστήμιο, το **Πανεπιστήμιο της Ζυρίχης**, ενώ στην 8^η θέση και για πρώτη φορά στο top 10, το **Εθνικό Πανεπιστήμιο της Σιγκαπούρης**. Στην 9^η θέση βρίσκεται το **Βρετανικό UCL** του Λονδίνου, ενώ την δεκάδα κλείνει το **Πανεπιστήμιο Μπέρκλει της Καλιφόρνια**.

Στη συνολική παγκόσμια κατάταξη συμπεριλήφθηκαν **οκτώ ελληνικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα από έξι την περσινή χρονιά**. Το πρώτο ελληνικό Πανεπιστήμιο στην κατάταξη είναι το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο ενώ ακολουθούν, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Πανεπιστήμιο Κρήτης, το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθήνας, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το Πολυτεχνείο Κρήτης. **(Δείτε τον πίνακα 1)**.

Πίνακας 1: Επιμέρους Δείκτες και Κατάταξη Ελληνικών Πανεπιστημίων στον πίνακα QS 2023-2024													
Πανεπιστήμιο	Θέση στην Παγκόσμια Κατάταξη 2023-2024	Θέση στην Παγκόσμια Κατάταξη 2022-2023	Συνολικός Βαθμός	Θέση στην Ελλάδα	Ακαδημαϊκή Φήμη Θέση /Βαθμός	Έρευνα Εργοδοτών Θέση /Βαθμός	Καθηγητές / Φοιτητές Θέση /Βαθμός	Ετερο-αναφορές ανά μέλος ΔΕΠ Θέση /Βαθμός	Αλλοδαποί Φοιτητές Θέση /Βαθμός	Αλλοδαπά μέλη ΔΕΠ Θέση /Βαθμός	Διεθνής Ερευνητική Δικτύωση Θέση /Βαθμός	Απασχόληση Θέση /Βαθμός	Βιωσιμότητα
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	347	422	31,4	1	425/20,5	215/42,7	701+/4,7	137/72,3	701+/4,3	701+/1,3	447/32	240/31,8	701+ /7,8
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	444	601-650	25,8	2	336/26,3	312/31,6	701+/2	441/29,1	595+/16,2	701+/9,9	182/72,8	276+/28,9	592 /16,1
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	530	651-700	22,1	3	305/28,7	370/25,9	701+/3,8	667+/13,5	701+/4	701+/1,4	169/75,4	532+/15,7	388 /36,6
Πανεπιστήμιο Κρήτης	534	591-600	22	4	575/15,1	573/14,3	701+/3	158/67,9	701+/3,8	701+/1,7	619+/13,4	701+/8,9	701+ /3,5
Πανεπιστήμιο Πάτρας	791-800	801-1000	-	5	496/17,7	438/21,1	701+/2,7	501/24	701+/5,1	701+/1,5	631/12,4	701+/8,4	358 /41,1
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθήνας	901-950	1001-1200	-	6	601+/7,4	296/33,3	701+/1,6	588/17,7	701+/3,3	701+/1,7	701+/1	530+/15,7	701+ /4,5
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	1001-1200	-	-	7	601+/6,9	601+/5,4	701+/1,4	494/24,6	701+/2,7	701+/1,7	596/15,2	701+/8,4	-
Πολυτεχνείο Κρήτης	1401+	-	-	8	601+/5,9	601+/3,7	-	-	-	-	701+/2,6	-	-

Πηγή: Ιστοσελίδα QS World University Ranking <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2024?&countries=gr>

Οι κατατάξεις του QS χρησιμοποιούν δεδομένα ειδικών γνωμοδοτών (peer review) που συλλέγονται από ερευνητές, ακαδημαϊκούς και εργοδότες. Οι κατατάξεις του QS λαμβάνουν υπόψη τον αριθμό του διεθνούς προσωπικού, τον αριθμό μαθητών, τον αριθμό αναφορών από το Scopus και αναλογίες καθηγητών / φοιτητών. **Στην μεθοδολογία της QS εισήχθησαν φέτος μεταξύ των υπαρχόντων κριτηρίων και τρία νέα κριτήρια, η βιωσιμότητα, η διεθνής ερευνητική δικτύωση και τα αποτελέσματα σχετικά με την απασχόληση.** Η εισαγωγή των νέων κριτηρίων οδήγησε σε αλλαγές στην βαθμολογία που απέδιδαν τα υπάρχοντα κριτήρια. Μέσα από τις αλλαγές η QS δεικνύει μία μικρή αλλά σημαντική μετατόπιση του ενδιαφέροντος της κατάταξης από την ακαδημαϊκή φήμη στην απασχολησιμότητα των αποφοίτων και στην βιώσιμη ανάπτυξη. Τα κριτήρια της QS για την κατάταξη του 2023-2024 όπως διαμορφώθηκαν ύστερα από τις αλλαγές στη μεθοδολογία είναι τα εξής:

1. **Ακαδημαϊκή Φήμη μέσω έρευνας ερωτηματολογίων (30%).** Στο ερωτηματολόγιο απάντησαν ακαδημαϊκοί διαφόρων ειδικοτήτων οι οποίοι ερωτήθηκαν για τα κατά τη γνώμη τους 30 καλύτερα πανεπιστήμια, χωρίς να μπορούν να επιλέξουν το δικό τους. Στην έρευνα του 2023 χρησιμοποιήθηκαν πάνω από 240.000 απαντήσεις ερωτηματολογίων που δόθηκαν σε ακαδημαϊκούς και εργοδότες από όλο τον κόσμο. Το κριτήριο αυτό θεωρείται ότι αντανακλά την ερευνητική ποιότητα των πανεπιστημίων και το βάρος του στη συνολική βαθμολογία είναι 30%.
2. **Έρευνα ερωτηματολογίων εργοδοτών (15%).** Πρόκειται για ίδιου τύπου με την προηγούμενη έρευνα ερωτηματολογίων, μόνο που απευθύνεται σε δείγμα εργοδοτών των αποφοίτων των πανεπιστημίων. Στην έρευνα του 2023 όπως και στο προηγούμενο κριτήριο χρησιμοποιήθηκαν 240.000 απαντήσεις ερωτηματολογίων ακαδημαϊκών και εργοδοτών απ όλο τον κόσμο. Το βάρος του κριτηρίου αυτού είναι 15%.
3. **Αριθμός ετερο-αναφορών ανά καθηγητή (20%).** Η QS χρησιμοποιεί τα δεδομένα της βάσης Scopus. Αθροίζεται ο συνολικός αριθμός ετερο-

αναφορών της περιόδου 2016-2021 σε εργασίες της πενταετίας 2016-2020 που συνεγράφησαν από μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου πάνω στο συγκεκριμένο επιστημονικό τομέα και διαιρούνται με τον αντίστοιχο συνολικό καθηγητών. Στην έρευνα του 2022 αξιοποιήθηκαν 117 εκατομμύρια ετεροαναφορές που εντοπίστηκαν σε περισσότερες από 16,4 εκατομμύρια δημοσιεύσεις. Στόχος να αξιολογηθεί η ερευνητική επίδραση του κάθε ιδρύματος παγκοσμίως. Το βάρος του συγκεκριμένου κριτηρίου στη συνολική βαθμολογία είναι 20%.

4. **Λόγος φοιτητών προς μέλη ΔΕΠ (10%).** Το κριτήριο αυτό θεωρείται αποτελεί έναν έμμεσο δείκτη της ποιότητας της εκπαίδευσης που παρέχει ένα ίδρυμα. Το ειδικό βάρος του δείκτη είναι 10%.
5. **Διεθνής διάσταση (10%).** Το κριτήριο αναλύεται σε δύο υπο-κριτήρια, αυτό της αναλογίας των αλλοδαπών φοιτητών που φοιτούν στο ίδρυμα (με βάρος 5%) και της αναλογίας των αλλοδαπών μελών ΔΕΠ που εργάζονται στο ίδρυμα (με βάρος 5%). Το κριτήριο αυτό δεικνύει πόσο ελκυστικό είναι το Πανεπιστήμιο σε φοιτητές από το εξωτερικό αλλά και ξένους καθηγητές που επιθυμούν να εργαστούν σε αυτό.
6. **Διεθνής Ερευνητική Δικτύωση (5%).** Ο δείκτης IRN αντικατοπτρίζει την ικανότητα των ιδρυμάτων να διαφοροποιούν τη γεωγραφία των διεθνών ερευνητικών δικτύων τους με τη δημιουργία βιώσιμων ερευνητικών συνεργασιών με άλλα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αντικατοπτρίζει επίσης την αποτελεσματικότητα αυτής της διαδικασίας, καθώς εξετάζεται η ποικιλία -διαφοροποίηση των τοποθεσιών των εταίρων των δικτύων έναντι των προσπαθειών που απαιτούνται για την επίτευξη μιας τέτοιας διαφοροποίησης.
7. **Αποτελέσματα σχετικά με την Απασχόληση (5%):** Τα αποτελέσματα της απασχόλησης αντικατοπτρίζουν την ικανότητα των ιδρυμάτων να εξασφαλίζουν ένα υψηλό επίπεδο απασχολησιμότητας των αποφοίτων τους, ενώ παράλληλα καλλιεργούν μελλοντικούς ηγέτες που θα συνεχίσουν να έχουν αντίκτυπο και υψηλή επιδραστικότητα στους αντίστοιχους τομείς τους. Για το σκοπό αυτό, συνδυάζονται δύο μετρήσεις,

ευρέως γνωστές από την κατάταξη QS Graduate Employability Rankings: Απασχόληση αποφοίτων και ο Δείκτης Αποτελεσμάτων Αποφοίτων.

8. **Βιωσιμότητα (5%):** Η βιωσιμότητα έχει γίνει σημείο αναφοράς για τα πανεπιστημιακά ιδρύματα, καθώς συνειδητοποιούν τον αντίκτυπό τους στον κόσμο, και οι φοιτητές περιμένουν από τα ιδρύματα στα οποία σπουδάζουν να αντιμετωπίσουν θέματα που σχετίζονται με την κοινωνική δικαιοσύνη και την κλιματική αλλαγή. Η διεθνής έρευνα QS International Student Survey 2022 διαπίστωσε ότι το 80% των φοιτητών πιστεύει ότι τα πανεπιστήμια θα μπορούσαν να κάνουν περισσότερα για το περιβάλλον. Αυτό αντανακλά μια ευρύτερη τάση των νεότερων φοιτητών που υποστηρίζουν σθεναρά τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό ακτιβισμό. Αναγνωρίζοντας η QS αυτό το κάλεσμα των καιρών για δράση, προσέθεσε από φέτος το κριτήριο της βιωσιμότητας δίνοντας του το 5% της συνολικής βαθμολογίας ώστε να αντανακλάται ο κρίσιμος ρόλος που διαδραματίζουν τα πανεπιστήμια στη χάραξη της πορείας και την προώθηση της αλλαγής προς ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Πίνακας 2: Ανάλυση Θέσης ΕΚΠΑ ανά κριτήριο κατάταξης

Κριτήριο Κατάταξης	Θέση Παγκοσμίως το 2023-2024	Μεταβολή Θέσης σε σχέση με το 2022-2023
Διεθνές Ερευνητικό Δίκτυο	182	-
Αποτελέσματα σχετικά με την Απασχόληση	276	-
Ακαδημαϊκή Φήμη	336	+ 4
Έρευνα Εργοδοτών	312	- 8
Ετεροαναφορές ανά μέλος ΔΕΠ	441	+12
Αναλογία Φοιτητών Καθηγητών	701+	Πτώση
Αλλοδαποί Φοιτητές	595	+ 6
Ξένοι Καθηγητές	701+	Πτώση

Πηγή: Fact File QS για το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στον πίνακα 3 παρουσιάζονται οι δείκτες του ΕΚΠΑ σε σχέση με τον Παγκόσμιο μέσο όρο, όπως αυτός έχει προσδιοριστεί από τα δεδομένα των Πανεπιστημίων που αξιολογήθηκαν στην Κατάταξη.

Πίνακας 3: Δείκτες του ΕΚΠΑ και Σύγκριση με τον Παγκόσμιο Μέσο Όρο

Δείκτης	Επίδοση του ΕΚΠΑ	Παγκόσμιος Μέσος Όρος
ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ (Αριθμός Καθηγητών ανά 100 φοιτητές)	2,9	8,8
ΕΤΕΡΟΑΝΑΦΟΡΕΣ /ΜΕΛΟΣ ΔΕΠ	120,5	70,9
ΠΟΣΟΣΤΟ % ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	11,4	12,2
ΠΟΣΟΣΤΟ % ΞΕΝΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ	7,2	14,4
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ	60,8	38,9
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	9,3	7,1

Πηγή: *Fact File QS για το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών βρίσκεται πολύ πιο πάνω από τον παγκόσμιο μέσο όρο στις ετεροαναφορές ανά μέλος ΔΕΠ, στη διεθνή ερευνητική δικτύωση και πάνω από τον παγκόσμιο μέσο όρο στην απασχολησιμότητα των αποφοίτων (**δείτε Πίνακα 3**). Το γεγονός ότι βρίσκεται κάτω από το 50% του παγκόσμιου μέσου όρου στους άλλους δείκτες οφείλεται αφενός στη μείωση του ακαδημαϊκού προσωπικού ελέω κρίσης και στο γεγονός ότι δεν μπορεί να προσελκύσει το Ελληνικό Πανεπιστήμιο ξένους καθηγητές διότι δεν μπορεί να προσφέρει τα κίνητρα, τις απολαβές και τις εργασιακές συνθήκες των ξένων μεγάλων Πανεπιστημίων.

Κλείνοντας την ανάλυση μας θα ήθελα να καταστεί σαφές ότι η εντυπωσιακή άνοδος του Ιδρύματος κατά 206 θέσεις σε μία χρονιά δεν αποτελεί αποτέλεσμα των αλλαγών της μεθοδολογίας της κατάταξης αλλά απόρροια των επιδόσεων και των επιτευγμάτων του Πανεπιστημίου μας και της στρατηγικής εξωστρέφειας και διεθνοποίησης. Πιο συγκεκριμένα:

1. Η υλοποίηση των δύο ξενόγλωσσων προγραμμάτων προπτυχιακών σπουδών, η συμμετοχή του Πανεπιστημίου μας στη δράση CIVIS, η αξιοποίηση των διεθνών συνεργασιών, η συνεργασία με τα Αμερικανικά Πανεπιστήμια και η βελτίωση της κινητικότητας φοιτητών και ακαδημαϊκού προσωπικού έχει συμβάλει αποφασιστικά τα τελευταία χρόνια στην άνοδο στο κριτήριο της ακαδημαϊκής φήμης.

2. Η συμμετοχή του Πανεπιστημίου μας στην δράση Eurograduate για την ιχνηλασιμότητα της πορείας των αποφοίτων και οι υπόλοιπες δράσεις που υλοποιεί το Γραφείο Διασύνδεσης του Ιδρύματος (Ημέρες Καριέρας, Συμβουλευτική Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας, Προώθηση Ευκαιριών Απασχόλησης, συνεργασία με Εργοδότες) έχει οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση στα κριτήρια της Γνώμης των Εργοδοτών και της Ποιότητας της Απασχόλησης.
3. Η σημαντική δραστηριοποίηση και επίδοση του Ιδρύματος σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, αντιμετώπισης των κοινωνικών ανισοτήτων και των διακρίσεων φύλου και η παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση οδήγησαν σε υψηλή επίδοση στο κριτήριο της βιωσιμότητας.
4. Η διεθνής ερευνητική δικτύωση, με τις πολυάριθμες υψηλού επιπέδου συνεργασίες μελών ΔΕΠ του ΕΚΠΑ με ομολόγους τους από σημαντικά ιδρύματα του εξωτερικού αποτυπώνεται στα αποτελέσματα της κατάταξης της QS.

Θερμά συγχαρητήρια σε όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας αλλά και σε όλα τα Ελληνικά Πανεπιστήμια που κατάφεραν και φέτος να εισέλθουν στην παγκόσμια κατάταξη της QS. Αποδεικνύουν για άλλη μια φορά την αξία, την ποιότητα και τη διεθνή αναγνώριση του Δημόσιου Ελληνικού Πανεπιστημίου που παρά τις αντιξοότητες, έχει σημαντική θέση στο σύνθετο και παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Θάνος Δημόπουλος

Πρύτανης ΕΚΠΑ